

Список використаних джерел:

1. Шульга М. В. Загальна характеристика відповідальності за порушення земельного законодавства: підручник [Електронний ресурс]: М. В. Шульга та ін. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/1243/18/>
2. Поняття та види юридичної відповідальності за земельні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://amm.org.ua/ua/study-book/14-liability-for-land-legislation-violations/127-liability-definition-types>
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон, Кодекс від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
4. Земельний кодекс України: Закон України, Кодекс від 25.10.2001 р. № 2768-ІІІ ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3-4. – Ст. 27.

Половинець Я.Є.*студентка,**Науковий керівник: Аганіна А.О.**кандидат юридичних наук, асистент,
Запорізький національний університет***ПРАВОВІ ЗАХОДИ ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ**

Ліси займають важливе місце серед природних ресурсів. Ліси мають і велике народногосподарське значення, завдяки їм отримуємо, зокрема, будівельний матеріал й промислову сировину, дикорослі плоди, ягоди, лікарські рослини тощо. Однак ліси є дуже чутливими до антропогенного навантаження. Ігнорування репродуктивних властивостей лісу, необґрунтоване лісокористування здатні завдати йому великої шкоди. Зокрема, в Україні хибна практика планування екстенсивного лісокористування призвела до значного виснаження лісів, зниження загальної продуктивності їх ценозів, погіршення товарної структури лісосічного фонду. З урахуванням зазначених обставин в Україні формується лісове законодавство, основними завданнями якого є, зокрема, збереження якісного стану лісів, забезпечення раціонального використання лісових ресурсів. Проте на сьогодні це законодавство певною мірою застаріло, потребує приведення у відповідність із сучасними потребами практики, узгодження з актами законодавства, що регулюють цивільні, земельні та інші суспільні відносини. Особливого значення набуває забезпечення ефективного еколого-правового регулювання лісокористування [1, с. 2].

Різні аспекти охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, що мають відношення й до лісів, знайшли відображення у працях таких вчених-юристів, як В.І. Андрейцев, Г.І. Балюк, А.Г. Бобкова, М.М. Брінчук, С.О. Боголюбов, А.П. Гетьман, Н.В. Єремєєва, М.І. Єрофєєв, Ю.С. Шемшученко, М.В. Шульга.

Шульга М.В. у своїй роботі зазначає, що відтворення лісів, що проводиться у формі їх відновлення та лісорозведення, являє собою здійснення лісових та агротехнічних заходів відповідно до природоохоронних вимог з метою створення нових лісонасаджень [2]. Відтворення лісів, що проводиться у формі їх відновлення та лісорозведення, являє собою

здійснення лісових та агротехнічних заходів відповідно до природоохоронних вимог з метою створення нових лісонасаджень.

У числі обов'язкових вимог при використанні природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ, передбачено здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів (п. «в» ч. 1 ст. 40), до яких відносяться і лісі [3].

Відповідно до Правил відтворення лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2007 р. № 303, відтворення лісів має забезпечувати:

- раціональне використання лісових ділянок;
- поліпшення якісного складу лісів, підвищення їх продуктивності та біологічної стійкості;
- підвищення водоохоронних, ґрунтозахисних, санітарно-гігієнічних та інших корисних властивостей лісів;
- досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі строки нових насаджень найбільш економічно та екологічно доцільними способами і технологіями [4].

Відтворення лісів здійснюється за державними програмами і проектами, які передбачають застосування найбільш доцільних способів створення в найкоротші строки високопродуктивних лісів з господарсько цінних деревних і чагарникових порід. Відновлення лісів забезпечується природним, штучним і комбінованим способом. На ділянках, які мають відповідні ґрунтово-кліматичні умови, перевага надається природному відновленню лісів, що дає змогу з мінімальними затратами створювати високопродуктивні та біологічно стійкі деревостани протягом короткого періоду [4]. Як бачимо правове регулювання відтворення лісів спрямоване і на підвищення родючості ґрунтів лісогосподарського призначення.

Відповідно до п. 14 Правил відтворення лісів, з метою природного відновлення лісів на ділянках залишаються:

- зруби з достатньою кількістю життєздатного самосіву і підросту головних і супутніх порід, що відповідають корінним типам деревостанів;
- зруби, згарища, на яких проведення заходів щодо сприяння природному поновленню буде достатнім для наступного відновлення цінних порід і формування високопродуктивних молодняків;
- зруби в деревостанах, в яких забезпечується успішне порослеве і насіннево-порослеве відновлення (зруби вільхи, верби, осока в усіх лісорослинних зонах, а також листяних порід у байрачних лісах I і II генерації), а вирощені молодняки відповідатимуть цільовому призначенню [4].

Дослідивши правові заходи відтворення лісів, можемо підсумувати, що відтворення лісів здійснюється з метою досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі строки нових насаджень найбільш економічно та екологічно доцільними способами і технологіями; підвищення водозахисних, ґрунтозахисних, санітарно-гігієнічних, інших корисних властивостей лісів і захисних лісових насаджень; поліпшення якісного складу лісів, підвищення їх продуктивності і біологічної стійкості.

Законодавством України передбачені обов'язки лісової охорони щодо забезпечення раціонального використання, відтворення лісових ресурсів,

охорони та захисту лісів. Так, службові особи лісової охорони зобов'язані: запобігати порушенням правил охорони і захисту лісів, установленого порядку використання лісових ресурсів і користування земельними ділянками лісового фонду та іншим діям, що можуть негативно впливати на ліс, і припиняти їх; вживати заходів щодо підвищення протипожежної стійкості насаджень, запобігання виникненню, поширенню лісових пожеж та їх ліквідації, а також захисту лісів від шкідників та хвороб тощо.

Список використаних джерел:

1. Кучеренко І. М. Еколого-правове регулювання лісокористування в Україні [Електронний ресурс]: І.М. Кучеренко. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_low/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2005/05ssmrlu.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
2. Правові заходи щодо відтворення, охорони та захисту лісів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ebk.net.ua/Book/law/getman_ekoru/part13/1308.htm
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон, Кодекс від 25.06.1991 р. № 1264-ХП // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
4. Правила відтворення лісів: Постанова КМУ, Правила від 01.03.2007 р. № 303 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 303.

Усова Н.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Аганіна А.О.

кандидат юридичних наук, асистент,

Запорізький національний університет

НАДРА ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах реформування правової системи в Україні, регулювання гірничих відносин здійснюється з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр, охорони надр, безпеки людей при користуванні надрами.

Даним питанням займалися К.А. Рябець, А.П. Гетьман, М.В. Шульга, О.М. Шуміло, С.В. Разметаєв, В.Л. Бредіхіна, І.В. Бригадир. Усі вони зробили великий внесок у вивчення як екологічного права України взагалі, так і добре дослідили загальні проблеми охорони та використання надр в Україні.

На думку І.В. Бригадира: «Надра та корисні копалини в них для кожної країни є одним з основних елементів, що забезпечують розвиток та належну роботу більшості секторів економіки. Тому не дивно, що для України одним із вагомих чинників подолання кризового становища в економіці є забезпечення потреб у мінерально-сировинних ресурсах та їхнє ефективне використання» [1]. Адже екологічна освіта у сучасних умовах набуває актуального значення.

Тому дуже актуальним питанням є вивчення поняття надр, як об'єкта правової охорони та використання в Україні. Відповідно Кодексу України про надра – надра – це частина земної кори, що розташована під поверхнею суші та дном водоймищ і простягається до глибин, доступних для геологічного